

कोकण विकास पैकेज अंतर्गत
बंदरातील गाळ उपसणी करण्याकरीता
ड्रेजर युनिट खरेदी करण्याबाबत.....

शासन निर्णय

गृह क्रिभाग

शासन निर्णय क्रमांक पीएलएन ०६०९/प्र.क्र.८२/बंदरे-१,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक : ६ ऑगस्ट, २००९.

वाचा :- मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबईच्याचे पत्र
क्रमांक ममेलो/मुकाआ/कोकणपैकेज/१८५, दिनांक २२.०६.२००९.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्याला ७२० कि.मी. लांबीचा समुद्रकिनारा लाभलेला असून या किनारपट्टीवरील ४८ लाहान बंदर आहेत. या बंदरांचे व्यवस्थापन आणि प्रशासन महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डकडून करण्यात येते. सदर बंदरामधील असणा-या खाडी, नद्या आणि समुद्रकिनारपट्टीचा वापर पूर्णपार जलवाहतुकीचे दृष्टीने करण्यात येत होता. तथापि, पाण्याचा वेग, पावसाळ्यातील वाढळी हवामान व इतर नेसर्गिक प्रक्रियेमुळे बंदरातील जलमार्ग मोठ्या प्रमाणात गाळाने भरले गेले आहेत.

गाळ उपसणीचे काम शासनाच्या निधीतून खाजगी व्यवसायिकांमार्फत कॅपिटल ड्रेजिंगद्वारे करण्यात येते. तथापि, या ४८ बंदरातील गाळ सरसकट काढण्याकरीता हा निधी कमी पडतो. त्याचबरोबर, गाळाचे परिमाण, स्थानिक लोकांचा विरोध इ.मुळे खाजगी ठेकेदार गाळ उपसणीसाठी इच्छुक नसतात.

बंदरांचा विकास खाजगीकरणाच्या माध्यमातून करण्याचे शासनाचे धोरण आहे. परंतु गाळाने भरलेल्या जलमार्गमुळे जलवाहतुकीसाठी आवश्यक असलेली खोली नसल्याने बंदर विकासाकरीता विकासक इच्छुक होत नाहीत. तसेच, बंदरामध्ये नेसर्गिक प्रक्रीयेद्वारे वर्षानुवर्षे साधलेला गाळ काढण्यात न आल्याने जलवाहतुकीसोबतच मासेमारी व्यवसायावरदेखिल विपरीत परिणाम होत आहे. या गाळ साधण्यामुळे पुराचे वेळी व भरतीचे वेळी खाडी / समुद्रातील पाणी लोकवस्तीमध्ये जाऊन मोठ्या प्रमाणावर वित व जिविल हानी होण्याच्या घटना आढळून येत आहेत.

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डकडे गाळ उपसण्यासाठी असणारी यंत्रसामुद्री बरीच जुनी असल्याने त्याद्वारे पूर्ण क्षमतेने ड्रेजिंग होऊ शकत नाही. महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डकडे या कामासाठीची तांत्रिक व प्रशासकीय यंत्रणा असल्याने त्यांना प्रवासी व मासेमारी बंदरातील गाळ उपसण्यासाठी सुसज्ज व आधुनिक ड्रेजर युनिट उपलब्ध करून देणे आवश्यक होते. ही बाब विचारात घेऊन ४८ बंदरातील गाळ काढण्याकरीता चार ड्रेजर युनिट खरेदीकरीता काकण विकास पैकेजमधून सन २००९-१० या आर्थिक वर्षासाठी रुपये ३० कोटी अमा एकूण रुपये ६० कोटी इतका निधी उपलब्ध करून देण्याबाबतच्या प्रस्ताव तयार करून मंत्रीमंडळाच्या दिनांक २४.०६.२००९ च्या बेळकोत विचारार्थ सादर करण्यात आला होता. या प्रस्तावासह मंत्रीमंडळ बैठकीमध्ये झालेल्या घरेनुसार शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्र मेरीटाइम बोर्डकडे गाळ उपसंग्रहालयातील असणारी यंत्रसामुद्री बरीच जुनी असल्याने त्याद्वारे पूर्ण क्षमतेने ड्रेजिंग होऊ शकत नाही. महाराष्ट्र मेरीटाइम बोर्डकडे या कामासाठी तांत्रिक व प्रशोऽसकीय यंत्रणा असल्याने त्यांना प्रधासी व मासेमारी हंदरातील गाळ उपसंग्रहालयातील सुसज्ज व आधुनिक ४ ड्रेजर युनिट खरेदी करण्याकरीता रुपये ६० कोटी मंजूर करण्यात आले आहेत. यापैकी सन २००९-१० मध्ये एक ड्रेजर खरेदी करण्यात येऊन त्याची उपयुक्तता पाहून सन २०१०-११ मध्ये एक ड्रेजर व सम २०११-१२ मध्ये दोन ड्रेजर खरेदी करण्यात यावे. न्याकरीता सन २००९-१० या आर्थिक वर्षात रुपये २० कोटी, सन २०१०-११ करीता रुपये २० कोटी व सन २०११-१२ करीता रुपये २० कोटी असे एकूण रुपये ६० कोटी उपलब्ध घर्जन दिले जातील. ड्रेजर खरेदी करण्यापूर्वी सविस्तर प्रस्ताव शासनाच्या मान्यतेकरीता सादर करण्यात यावा.

हा शासन निर्णय मंत्रीमंडळाच्या विनांक २४ जून, २००९ रोजी झालेल्या वैठकीत दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

~~प्रतीक~~

(प्र. ता. गोड)

सह सचिव, गृह विभाग, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

मा. मंत्री (बंदरे) यांचे खाजगी सचिव

मा. राज्यमंत्री (बंदरे) यांचे खाजगी सचिव

मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

अ.मु.स. (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय,

प्रथान सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय,

सचिव (बंदरे), गृह विभाग, मंत्रालय,

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरीटाइम बोर्ड, मुख्य

विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, कोकण भवन, सीलीडी, बेलापूर, नवी मुंबई,

सह सचिव (बीयुडी-१), गृह विभाग, मंत्रालय,

जिल्हाधिकारी, ठाणे / रायगड / रत्नागिरी / सिंधुदूर्ग

निवडनस्ती (बंदरे-१), गृह विभाग,